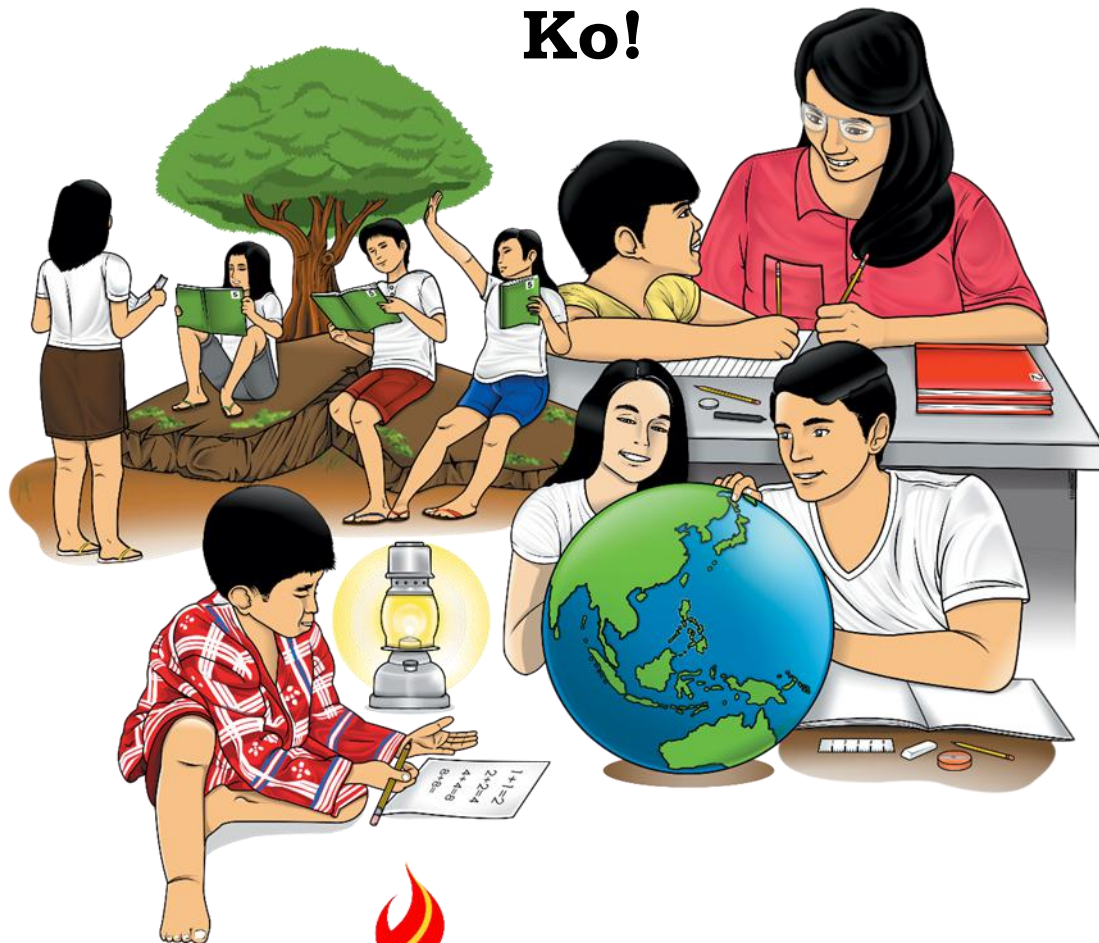

Edukasyon sa Pagpapakatao

Unang Markahan – Modyul 3:
Katotohanan: Pagninilay-nilayan
Ko!

**Edukasyon sa Pagpapakatao– Ikaapat na Baitang
Alternative Delivery Mode
Kwartar 1 – Modyul 3.1: Katototanang: Pagninilay-nilayan Ko!
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad ng Batas Republika 8293, seksiyon 176na “Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-ari (sipi) sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito’y pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.”

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand names* tatak o *trademarks*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay sa nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagtibay ng isang kasunduan ng Kagawaran ng Edukasyon at Filipinas Copyright Licensing Society (FILCOLS), Inc. na ang FILCOLS ang kakatawan sa paghiling ng kaukulang pahintulot sa nagmamamay-ari ng mga akdang hiniram at ginamit dito. Pinagsumikapang matunton upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang – aring iyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Mga Manunulat:	Josephine Bruselas-Mien, Agnes Dejuras-Nocos, Lea B. Perez, Jessica Abanto-Pura
Konsultant:	Mary Jean B. Brizuela, Shiela C. Bulawan, Dollie G. Franche, Irene F. Yazon
Tagaguhit:	Jed T. Adra
Naglayout:	Jeffrey B. Sape, John Claude R. Caunca
Mga Tagapamahala:	Gilbert T. Sadsad, Francisco B. Bulalacao, Grace U. Rabelas, Lailanie R. Lorico, Jily I. Roces, Merlita B. Camu

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City 4500

Contact: 0917-178-1288

E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Unang Markahan – Modyul 3:
Katotohanan: Pagninilay-nilayan
Ko!**

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Edukasyon sa Pagpapakatao 4** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Katotohanan: Pagninilay-nilayan Ko!**

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pampublikong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to 12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomiyang hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mga mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa **Edukasyon sa Pagpapatao 4** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa **Katotohanan: Pagninilay-nilayan Ko!**

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang mga sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang Subukin bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka ring humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kaming sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Karamihan sa mga impormasyong ipinababatid mula sa balita, patalastas, programang pantelebisyon, *internet* o *social networking sites* ay mapanghikayat at kaakit-akit. Ang ma batang katulad mo ay maaaring madaling mapaniwala ng mga ito. Ang isang paraan ng pagbabalanse ng impormasyon kung ito ay totoo o hindi ay pagninilay-nilay. Totoo ba ang mga impormasyong binibigay sa atin? Paano mo malalaman ang katotohanan sa hindi?

Sa modyul na ito inaasahang:

Nakapagninilay ng katotohanan batay sa mga nakalap na impormasyon

- balitang napakinggan
- patalastas na nabasa/narinig
- napanood na programang pantelebisyon
- nababasa sa *internet* at mga *social networking sites*

Subukin

Basahin ang bawat pahayag at isulat ang **T** kung tama at **M** naman kung mali. Gawin ito saiyong kuwaderno.

- ___ 1. Hindi ko agad pinaniniwalaan ang impormasyong aking nababasa.
- ___ 2. Lahat ng patalastas ay totoo kaya tatangkilikin ko ang mga produktong tinutukoy nito.
- ___ 3. Ikukumpara ko ang totoo at hindi totoo sa aking nabasa sa pahayagan.

- _____4. Paniniwalaan ko ang mga patalastas na aking nababasa dahil ito ay totoo.
- _____5. Inaalam ko muna ang katotohanan bago ko paniwalaan ang aking mga nababasa.
- _____6. Upang magamit nang tama ang *internet*, kailangang malaman ang mga salitang kaugnay nito tulad ng *facebook*, *youtube* at iba pa.
- _____7. Ang pagsasaliksik gamit ang *internet* lamang ang mabisang paraan upang makakuha ng mga tamang impormasyon.
- _____8. Huwag maging mapanuri sa mga pinapasok na *site* o *blogspot*.
- _____9. Isang pindot mo lang makikita mo na ang gusto mong malaman sa *internet*.
- _____10. Ang teknolohiya ay isang malaking bahagi ng mga pagbabago kung saan mas maayos na maipakita ang mga aralin na itinuturo sa klase.

Katotohanan: Pagninilay- nilayan Ko

Ang pagninilay-nilay ay paraan upang matimbang ang katotohanan sa hindi. Marami tayong makakalap na impormasyon sa mga patalastas na nababasa. Subalit kinakailangan nating magnilay-nilay upang matiyak na totoo ang mga ito. Ang batang tulad mo ay maaari na rin bang makatulong upang malaman ang katotohanan batay sa mga nakalap na impormasyon? Paano mo ito gagawin?

Ang modyul na ito ay magsisilbing gabay sa iyo kung paano mo pagninilay-nilayan ang katotohanan mula sa mga patalastas na nabasa, programang pantelebisyon at nababasa sa *internet* at *social networking sites* dahil hindi lahat ng balitang nababasa mo ay totoo. Ito ay dapat na may kongkretong ebidensiya at may patunay.

Balikan

Sa unang modyul na iyong natapos, alin sa mga sumusunod ang mabuting dulot ng pagsangguni muna ng katotohanan sa taong kinauukulan bago gumawa ng anumang hakbangin? Lagyan ng tsek (/) ang mga ito.

- Nalalaman ang katotohanan.
- Nagugulo ang isipan sa pagtukoy ng katotohanan.
- Napatitibay ang isang katotohanan.
- Nauunawaan ang tamang impormasyon.
- Nakabibigay ng maling detalye.

Tuklasin

Basahin ang dayalogo ng mag-ina at pagkatapos ay sagutin ang mga tanong sa ibaba.

Isang araw habang nagluluto sa kusina si Aling Ana ay patakbong lumapit ang anak niyang si Jea na hawak-hawak ang isang magasin.

Jea: Nanay, tingnan mo po ito. Ang galing nitong sabong panlaba. Bili ka po nito para hindi na tayo mahirapan sa paglalaba.

Nanay: Bakit? Ano raw sinasabi diyan?

Jea: Sabi po dito kapag itong sabon daw ang bibilhin ay tanggal agad ang mga dumi at mantsa kahit hindi na kusutin. Kaunting babad lang maaalis na.

Nanay: Ganoon ba? Pero alam mo ba anak na patalastas iyan kaya ganyan sinasabi nila kasi gusto lang nila na marami ang bumili ng kanilang produkto.

Jea: Kaya po pala gumagawa sila ng patalastas. Pero siyempre ikaw pa rin nanay ang magaling maglaba lalo na kapag katulong mo ako kaya kahit anong sabon pa gamitin natin tiyak na malinis ang ating labada.

Sagutin mo:

1. Ano ang ibinalita ni Jea sa kanyang nanay?

- A. tungkol sa sabong panlaba
- B. tungkol sa sabong pampaligo
- C. tungkol sa sabong pampaputi
- D. tungkol sa sabong panlunas sa *skin allergy*

2. Bakit kaya nagustuhan ni Jea ang sabong ito?
- A. Dahil sa mura lang ito at mabango pa.
 - B. Dahil sa matigas at makapal ito.
 - C. Dahil sa madaling makaalis ng dumi at mantsa.
 - D. Dahil sa may maganda itong kulay.
3. Naniwala ba sa patalastas si Aling Ana? Bakit?
- A. Opo, dahil nagustuhan niya rin ito.
 - B. Opo, dahil maganda ang pagkagawa ng patalastas.
 - C. Hindi po, dahil patalastas lang ito upang bumenta.
 - D. Hindi po, dahil nasubukan niya na ito.

Tandaan Mo

Hindi lahat ng impormasyong maaari mong marinig, mapanood o mabasa ay may katotohanan. Iba-iba ang layunin ng mga taong nagbibigay ng impormasyon, kaya't hindi lahat ng katotohanan ay inilalantad. Ang katotohanan sa likod ng pagbibigay ng impormasyong ito ang kailangan mong matuklasan. Kailangan mong pag-aralan ang mga impormasyon mula sa balita, patalastas, programang pantelebisyon, nababasa sa *internet* at mga *social networking sites*.

Ang pagkakaroon ng kritikal na pag-iisip ay hindi lamang pagsusuri kung hindi ang matamang pagninilay-nilay sa katotohanan ng mga impormasyong ito. Ang pagninilay ay ang pag-iisip ng mabuti kung ano ang mabuting gagawin sa isang bagay o sitwasyon. Tinatawag itong pagmumuni-muni, pagkukuro-kuro o pagbubulay-bulay.

Marapat na nakapagninilay ng katotohanan batay sa nakakalap na impormasyon upang hindi magsisi sa bandang huli. Ang wastong pagninilay-nilay upang alamin ang katotohanan ay makatutulong sa pagbibigay ng tamang desisyon o hangarin sa anumang gagawin.

Suriin

Suriin ang patalastas:

Gusto mo bang maging matalino?
Huwag nang mag-alala, nandito na ang
“*Magic Capsule*” na tutulong saiyo.
Kaya magpabili ka na sa nanay o tatay mo.

1. Tungkol saan ang patalastas? Ito ay tungkol sa _____.
 - A. produkto
 - B. pagbili
 - C. magulang
 - D. katalinuhan
2. Ano ang epekto ng patalastas na ito?
 - A. Nakapagpapatalino sa tao
 - B. Nagiging mapanuri sa pagbili
 - C. Nakapagpapaganda sa magulang
 - D. Natututo ng maraming kaalaman
3. Makatotohanan ba ang impormasyong hatid ng patalastas?
Bakit?
 - A. Opo, dahil puwede ito sa mga bata.
 - B. Opo, dahil may magandang epekto ito.
 - C. Hindi po, dahil kailangan pa rin ang pag-aaral nang mabuti upang maging matalino.
 - D. Hindi po, dahil para lamang ito sa mga matatanda.

4. Magpapabili ka ba ng “*Magic Capsule*” na nabanggit sa patalastas? Bakit?

- A. Opo, dahil puwede ito sa batang tulad ko.
- B. Opo, dahil magiging matalino ako nito.
- C. Hindi po, dahil hindi naman ako sigurado sa magiging epekto nito.
- D. Hindi po, dahil hindi naman lahat ng patalastas ay nagsasabi ng tamang mensahe.

5. Ano ang una mong gagawin sa mga patalastas na iyong nabasa? Bakit?

- A. Bibilhin ko agad ito upang hindi ako maunahan ng iba.
- B. Pagninilay-nilayan ko ito nang mabuti upang malaman ko ang katotohanan.
- C. Paniniwalaan ko ang sinasabi nito upang maging masaya ang gumawa nito.
- D. Hihikayatin ko ang aking mga kaibigan upang bumili rin nito.

Pagyamanin

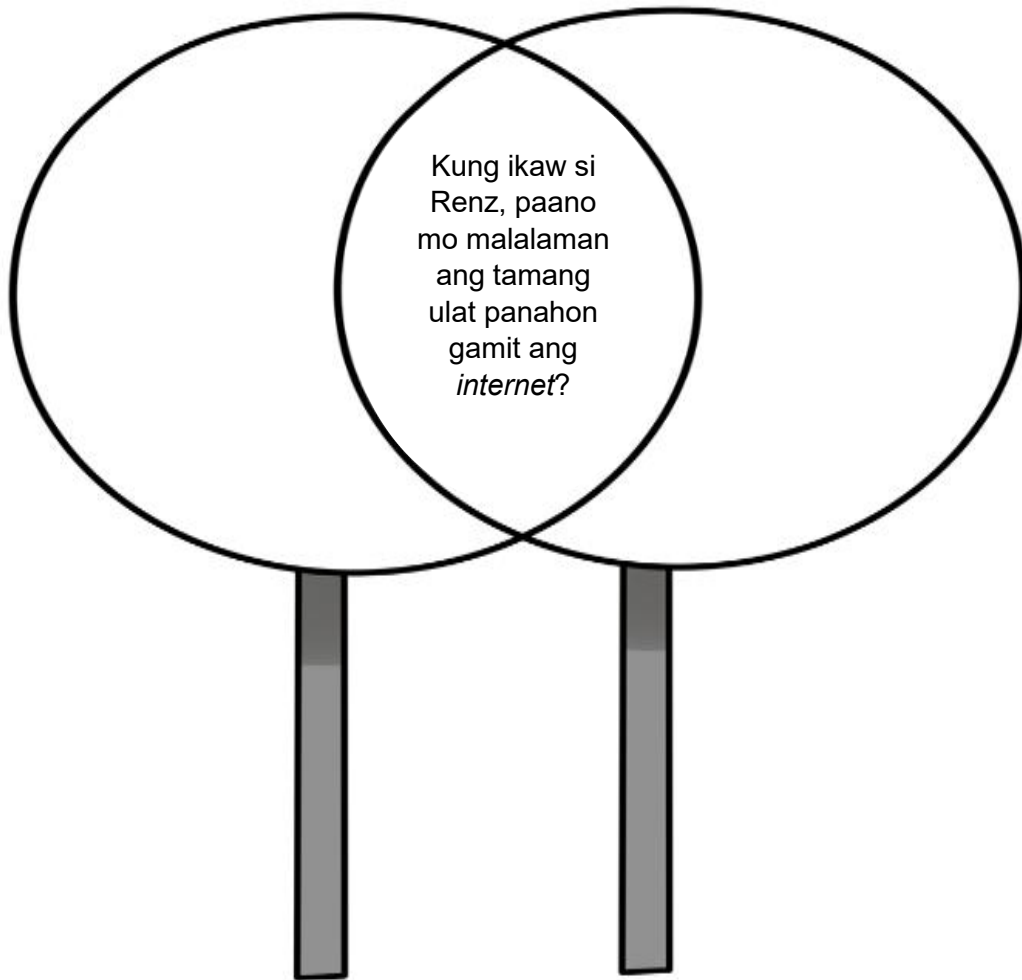
Gawain 1

Basahin ang sitwasyon at sagutan ang tanong pagkatapos nito:

Malakas ang hangin at ulan. Papasok ng paaralan si Renz ngunit nagdadalawang-isip siya dahil tila nagbabadya ang masamang panahon. Naisipan niyang alamin muna ang lagay ng panahon. Binuksan niya ang *laptop* at nagsaliksik ng ulat

panahon sa *internet*. Kaniyang natuklasan na hindi magkakatugma ang mga impormasyon mula sa *blogs* ng iba't ibang grupo na kaniyang nabasa.

Kung ikaw si Renz, paano mo malalaman ang tamang ulat panahon gamit ang *internet*? Magbigay ng dalawang paraan.

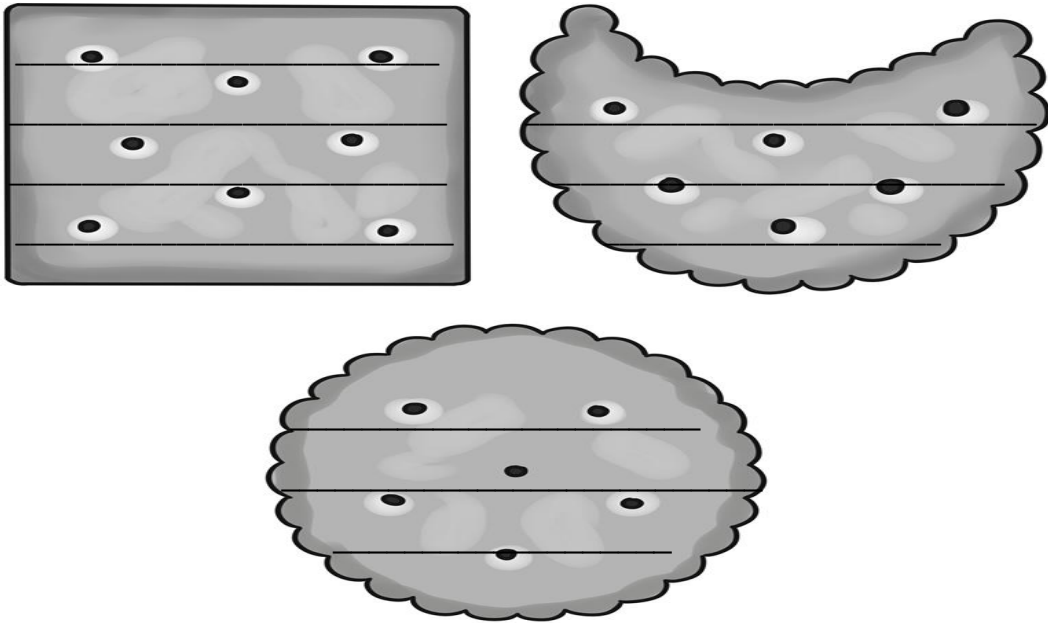

Gawain 2

Araw ng Linggo, niyaya ka ng nanay mo upang mag-grocery. Tuwang-tuwa ka dahil nais mong bilhin ang paborito mong biskwit. Pagdating n'yo sa grocery store, agad kang kumuha ng dalawang supot nito. Ngunit nakita mo na katabi nito ang bagong biskwit na iniindorso ng paborito mong artista sa mga

patalastas sa mall at pahayagan. Nais mong palitan ang kinuha mong biskwit.

Ano ang iyong mga dapat tandaan sa pagsusuri ng patalastas na nabasa? Isulat ang iyong sagot sa patlang sa loob ng mga biskwit.

Isaisip

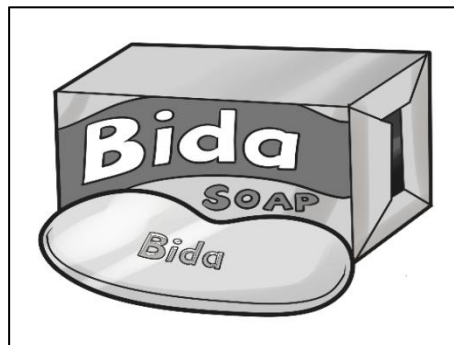
Bakit mahalaga ang pagninilay-nilay ng katotohanan mula sa mga nakalap na impormasyon? Kumpletuhin ang pahayag sa loob ng kahon.

Mahalaga	ang	pagnilay-nilay....
<hr/>		
<hr/>		
<hr/>		
<hr/>		
<hr/>		

Isagawa

Sa tuwing nanonood ka ng paborito mong programang pantelebisyon. Palagi mong napapanood ang patalastas na ito:

Gusto mo bang pumuti agad?

Huwag nang mag-alala! Nandito na ang sabon para saiyong “Bida Soap” ang sabong babagay sa iyong balat Pilipina. Sa isang linggong gamitan lamang, tiyak puputi ka na!

1. Ano ang nilalayon ng pagpapalabas ng produktong ito?
 - A. gawing maputi ang gagamit ng produkto
 - B. gawing mabango ang mga tao
 - C. maging maganda o gwapo ang gagamit nito
 - D. hikayatin ang mga manonood na bumili ng produkto
2. Ano ang sinasabi ng patalastas tungkol sa produkto?
 - A. Ito ay sabon para sa mga bata.
 - B. Ito ay sabon na babagay kahit kanino.
 - C. Ito ay sabon para sa lahat upang lalong gumanda.
 - D. Ito ay sabong pampaputi para sa balat Pilipina na kapag ginamit ay puputi.

3. Sang-ayon ka ba sa inilalahad ng patalastas? Bakit?

- A. Opo, dahil kapani-paniwala ito.
- B. Opo, dahil maganda ang epekto nito.
- C. Hindi po, dahil ang balat ng tunay na Pilipina ay natural na morena.
- D. Hindi po, dahil hindi kapani-paniwala ang isang linggong pagputi ng balat.

Tayahin

Lagyan ng tsek (/) ang bilang na tumutugon sa pagninilay ng katotohanan mula sa mga patalastas na nabasa at ekis (x) naman kung hindi.

- _____ 1. Pinag-aaralan ko muna nang mabuti ang gustong ipaabot na mensahe ng aking napanood.
- _____ 2. Binabasa at sinusuri ko ang mensahe ng patalastas upang hindi ako maluko.
- _____ 3. Naikukumpara ko ang totoo sa hindi totoong sinasabi ng patalastas.
- _____ 4. Pinaniniwalaan ko ang mga patalastas lalo na kung ito ay ipinakikilala ng aking paboritong artista.
- _____ 5. Tinatangkilik ko ang mga produkto dahil sa magandang patalastas ito sa telebisyon.

Karagdagang Gawain

Habang nagpapahinga ka, napansin mo ang patalastas ng ice cream sa pahayagan. Agad mo itong dinampot at binasa. Mukhang takam na takam ka sa larawan at mga pahayag tungkol dito. Bukod sa mura na, may libre pang lunch box na magagamit mo sa pasukan. Dali dali mo itong ipinakita sa nanay mo upang bilhan ka nito. Agad naman siyang pumayag. Ngunit ng bibilhin na niya ang produkto, hindi ito pumasa sa kanyang pagsusuri.

Kung ikaw ang gagawa ng patalastas ng ice cream, ano-ano ang sasabihin mo upang ito’y tangkilikin ng mamimili? Isulat sa patlang ang iyong sagot.

Susi sa Pagwawasto

Subukin	Balikan
1. T	
2. M	
3. T	
4. M	
5. T	
6. T	
7. T	
8. M	
9. T	
10. T	

Tuklasin

1. A
2. C
3. C

- Surtin**
1. Isaliksik ang opisyal na website ng PAG-ASA
 2. Isaliksik ang opisyal page ng mga nanunungkulan sa pamahalaan para sa annunyo ng panahon

**Payamanin
Gawain 1**

1. D
2. D
3. A
4. D
5. D

Gawain 2

- Binabasa ng maigi ang mga impormasyon tungkol sa produkto.
- Naghahanap ng konkretong ebidensiya tungkol sa mabuting dulot ng produkto
- Nagtatanong sa ibang mamimili na nakasubok na ng produkto.

Isaisip

- walang masayang ang perang gagamitin sa pagbili ng produkto.
- makakatipid sa badget
- maiwasan na maloko
- hindi magkamali sa bibilhing produkto
- hindi magsisi sa huli

Isagawa

- 1. D
- 2. D
- 3. D

Pagtataya

- 1. /
- 2. /
- 3. /
- 4. /
- 5. X
- 6. X

Karagdagang Gawain

- 1. Kailangan eksakto ang impormasyon
- 2. Dapat tugma ang sinasabi sa produktong pinagbibili
- 3. Alamin kung sino ang bibili o tatangkilik sa produkto
- 4. Gawin ang patalastas na tutogma sa pangangailangan o gusto ng bibili.

Mahusay ka! Naipamalas mo ang iyong pagninilay ng katotohanan mula sa mga patalastas na nabasa. Patuloy mo itong paunlarin at maibahagi sa iba.

Dahil diyan, maaari mo nang tunguhin ang susunod na modyul. Handa ka na!

Reference

K to 12 Edukasyon sa Pagpapakatao Gabay Pangkurikulum, Mayo 2016, <https://www.deped.gov.ph/wp-content/uploads/2019/01/ESP-CG.pdf>.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph